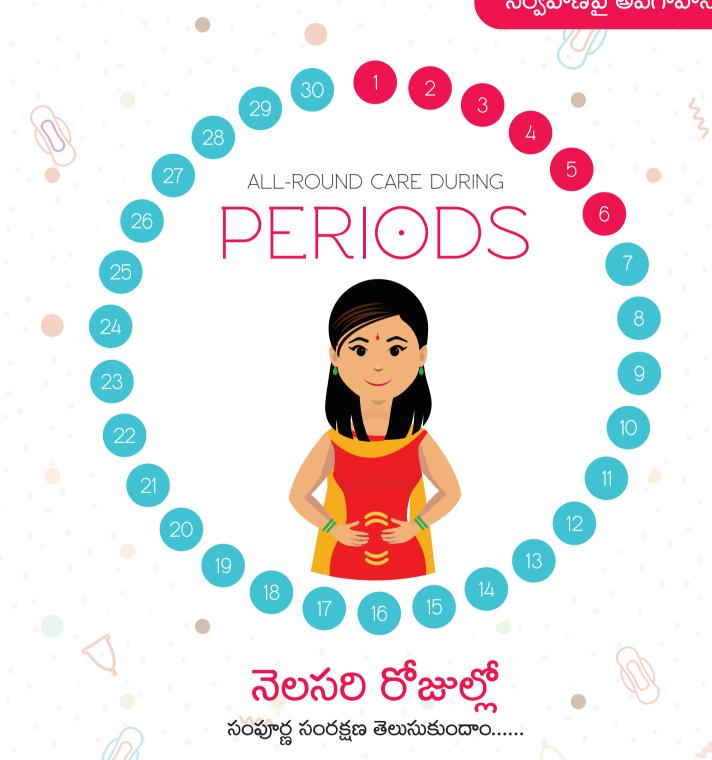
MENSTRUAL HYGIENE MANAGEMENT ఋతుక్రమ పరిశుభ్రత నిర్వహణపై అవగాహన

WHAT IS THIS BOOKLET ABOUT?

Menstrual Hygiene Management is fundamental to the dignity and wellbeing of girls. Menstrual hygiene education, availability of water and toilets, safe sanitation facilities with access to sanitary products, are important factors enabling girls to attend school and lead a healthy life, not interrupted by menstruation.

This guidance booklet is an education resource to help girls to manage, with confidence, their critical menstruation period. It aims to arm girls with knowledge and skills for safe management of menstruation, help them break taboos and silence surrounding the issue, and feel comfortable seeking help from others (including boys and men), as may be required. It provides answers and clarifications to questions that young girls have about their body, hygiene requirements, dietary needs.

A list of resources and discussion forums is provided for any additional information that may be required for self study and for connecting with young girls across the world.

ఈ పుస్తకం దేని కోసం ?

ఋతుక్రమ పరిశుభ్రత నిర్వహణ, బాలికల గౌరవానికి మరియు శ్రేయస్సుకు చాలా ముఖ్యమైనది. బాలికలందరూ, ఋతుక్రమ సమయంలో ఇంట్లోనే ఉండకుండా పాఠశాలకు హాజరు కావాలంటే వారికి ఋతుక్రమం గురించి తప్పకుండా తెలియాలి, పుష్కలంగా నీటి సదుపాయం ఉన్న పరిశుభ్రమైన మరుగుదొడ్లు ఉండాలి మరియు చేతికి అందుబాటులో పరిశుభ్రమైన నాప్కిన్ తప్పకుండా ఉండాలి. బాలికల చదువుకు ఏదీ అడ్డు రాకూడదు..

ఈ పుస్తకములో బాలికల ఋతుక్రమం గులించి కావాల్సిన సమాచారం ఉంది. ఈ సమాచారంతో బాలికలు, ఋతుక్రమం గులించి క్షుణ్ణంగా తెలుసుకొని, ఉన్న అపోహలను బీడి, సౌకర్యవంతంగా జీవించవచ్చు. ఈ పుస్తకంలో బాలికలకు వాలి శలీరం గులించి మలియు పలిశుభ్రత, పోషకాహారం గులించి చక్కగా వివలించడమైనది.

ఇంకా, ఈ పుస్తకంలో మీకు అదనపు సమాచారం కోసం, మరియు ప్రపంచమంతటా మీలాంటి పిల్లలతో సంభాషించడానికి చర్చా వేదికల జాజతా అందించబడింది.

యుక్తవయస్సు అంటే ఏమిటి?

బాలురు మరియు బాలికలు ఎదిగే క్రమంలో జీవసంబంధమైన మరియు శాలీరక మార్పులు పొందుతారు. యుక్తవయస్సులోనే వారు, లైంగిక పరిపక్వతను మరియు పిల్లలకు జన్మనిచ్చే సామర్ధ్యాన్ని పొందుతారు. సాధారణంగా ఆడపిల్లలు 9–14 సంవత్సరాల మధ్యలో యుక్తవయస్సులోకి వస్తారు, అలాగే మగపిల్లలు 12–16 సంవత్సరాల వయస్సులో యుక్తవయస్సులోకి వస్తారు.

బాలికలు యుక్తవయస్సులో ఎలాంటి మార్పులకు లోనవుతారు?

భావోద్వేగాల్లో మార్పు వస్తుంది.

భవిష్యత్ అసంపూర్ణత భవిష్యత్తులో మీకు ఏమి జరుగుతుందో అని తరచుగా ఆందోళన చెందుతారు.

భావోగ్వేగాల మార్పు మీరు అతిసుగ్నిత ప్రవర్తనతో సులభంగా చిరాకు పొందుతారు. మానసిక కల్లోలం మీ మూడ్ మారిపోతూ ఉంటుంది

మీలో జరుగుతున్న మార్పులను మీరు తెలుసుకుంటారు మగపిల్లల కంటే ఆడపిల్లలలో ఎదుగుదం

మగపిల్లల కంటే ఆడపిల్లలలో ఎదుగుదల ముందుగా సంభవిస్తున్న కారణంగా మీరు మీ స్తనాలు మరియు ఋతుక్రమము గురించి తెలుసుకుంటారు. లైంగిక భావనలు

ఆడవారు మగవాలి గులించి, మగవారు ఆడవాలి గులించి తెలుసుకోవాలనుకోవడం సాధారణ విషయమే.

గుల్తంపు పొందడం

మీరు మీతోటి వయస్సు వారంటే ఎక్కువ ఇష్టం చూపుతారు మరియు మీరు మీ తల్లిదండ్రులు మరియు కుటుంబంపై ఆధారపడకుండా స్వతంత్రంగా ఉండాలని కోరుకుంటారు.

శాలీరకమైన మార్పులు

ముఖము మొటిమలు రావొచ్చు

స్థనాలు

థ్యు మీ స్థనాలు పెరుగుతాయి చెమట

చంకలలో చెమట పట్టుట

ఋతుక్రమము

మీ ఋతుక్రమము మొదలవుతుంది.

వెంట్రుకలు

చంకలలో, కాళ్ళ మీద, కాళ్ళ మధ్యలో వెంట్రుకలు పెరుగుట

యుక్తవయస్సులో బాలికలకు సహాయపడే విషయాలు

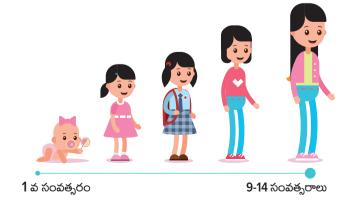
శలీరంలో జలిగే మార్పుల గులించి తెలుసుకోవడం

> అభివృద్ధి క్రమంలో ఇలాంటి మార్పులు సహజమేనని అర్ధం చేసుకోవటం

క్రొత్తగా వచ్చిన మార్పులతో మరియు అనుభవాలతో అనుగుణంగా మెలగటం

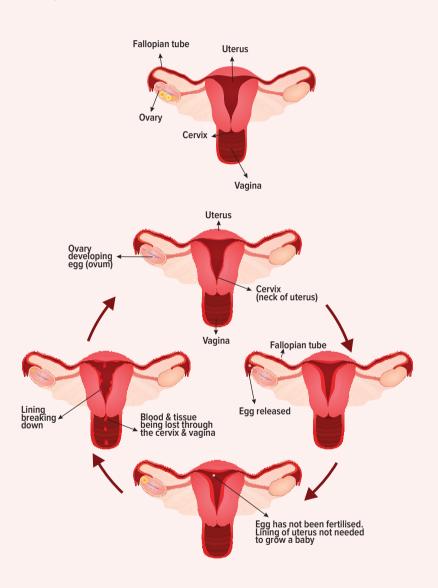
తల్లిదండ్రులతో మరియు ఉపాధ్యాయులతో స్వేచ్ఛగా మాట్లాడగలగటం.

ఋతుస్రావము అనగా ఏమిటి?

ఋతుస్రావం అనేది మహిళల పునరుత్పత్తి ఆరోగ్యంలో సహజంగా జరిగేది. ఇది యోని ద్వారా గర్భాశయం నుండి వచ్చే నెలసరి రక్తస్రావం. ఇది ఒక బాలిక పెరుగుతోంది మరియు ఆమె గర్భవతి అయ్యి పిల్లలు కనేందుకు శరీరం సిద్ధం అవుతోంది అనడానికి సూచన. దీనిని పీరియడ్ లేదా బహిస్టు లేదా నెలసరి అని అంటారు, ఇది మూడు నుండి ఏడు రోజుల పాటు ప్రతి నెలా వస్తుంది. కాని అందలికి ఒకేలా ఉండదు, కొంతమందికి ఎక్కువ రోజులు, కొంతమందికి తక్కువ రోజులు రావొచ్చు.

పీలియడ్ అనేబి (మీరు యోని ద్వారా రక్తం కోల్పోయే రోజులు) హార్తోన్లు మరియు శలీర మార్పులతో జరిగే ఒక ఋతుచక్రము. మీ మొదటి నెలసలి అవ్వగానే, మీ శలీరం మారుతోందని, మీరు ఒక స్త్రీగా మారుతున్నారని చీని అర్ధం.

- ప్రతి నెలసలితో మీ గర్భాశయంలో ఉండే పౌర గట్టిపడుతూ ఉంటుంది, ఎందుకంటే ఫలదీకరణ చెందిన అండం జడ్డగా ఎదగడానికి చోటుని గర్భాశయం కల్పిస్తుంది.
- గర్భాశయంలో ఏర్పడిన పౌర, గర్భాశయం నుండి విడిపోయినప్పుడు ఋతుస్రావం జరుగుతుంది, ఎందుకంటే అండానికి బీని అవసరం లేదు కాబట్టి. పాత పౌర విడి పోయి, ఒక కొత్త పౌర మరల అండం కొరకు ఏర్పడుతుంది.

ఋతుక్రమ చక్రం అంటే ఏమిటి?

ఋతుక్రమ చక్ర సమయం, బాలికకు ఋతుస్రావం అయిన మొదటి రోజు నుండి మరల ఋతుస్తావం అయ్యే మొదటి రోజు వరకు, ఇది సాధారణంగా 28 రోజులు ఉండవచ్చు, కాని కొంతమందికి 21-35 రోజుల వరకు ఉండవచ్చు. ఈ రెండు రోజుల మధ్య ఉండే సమయాన్ని ఋతుక్రమ చక్రం అని అంటారు. ఈ విషయం తెలుసుకుంటే, మీరు ఋతుస్రావానికి ధైర్యంగా సిద్దమై, ఆనందంగా ఉండగలరు.

ఋతుస్రావానికి ముందు పరిస్థితి ఎలా ఉంటుంది?

ఋతుస్రావానికి కొన్ని రోజుల ముందునుండే భావోద్వేగంగా, శాలీరకంగా మలియు మనస్సు చిరాకుతో నిండి ఉంటుంది. కొంతమంది ఆడపిల్లలకు ఈ క్రింద పేర్కొనబడిన విధంగా కూడా ఉండవచ్చు.

- స్తనాలు సున్నితంగా ఉండటం
- పొత్తి కడుపులో నొప్పిరావటం
- తలనొప్పులు

- శలీరం బరువు పెరగటం
- బిగులు, బాధ
- నడుము నొప్పి
- చిరాకు
- మూడ్ మారుతూ ఉండటం
- ముఖముపై ఎక్కువగా మొటిమలు రావటం

ఏ రకమైన నాప్కిస్ లేదా బట్ట వాడాలి?

చాలా రకములైన నాప్కిన్లు లేదా పాడ్స్ ఉన్నాయి. వాటిలో లోపలనుంచి రక్షణ ఇచ్చేవి మరియు బయటనుంచి రక్షణ ఇచ్చేవి.

తిలిగి వాడలేని పాడ్

మరల మరల వాడగలిగే ಗುಡ್ಡ ಪಾಡ್ಉ

బయటనుంచి రక్షణ

- ఇవి పాంటీలకు అంటిపెట్టుకొని మీ శలీరం నుంచి బయటకు వచ్చిన ఋతుస్రావాన్ని పీల్చుకుంటాయి.
- ఉదా: సానిటలీ నాప్కిన్లు మలియు పాంటి లైనర్లు

ఋతుస్రావ కప్పులు

లోపలనుంచి రక్షణ

- వీటిని మీ యోనిలోపలికి మీ ఋతుస్రావాన్ని పీల్పటకు ఉపయోగిస్తారు.
- బీటిని వాడటం సులభం, ఆటలు ఆడేటప్పుడు బీబీని ఉపయోగిస్తారు.
- ఉదా: టాంపోన్, ఋతుస్రావ కప్పులు

ముఖ్య గమనిక: మీకు సౌలభ్యంగా, సౌకర్యంగా ఉండీ, మీరు నమ్త్తే పెద్దల సలహాతో ఏ రకమైన నాప్కిన్ లేదా పాడ్ లేదా గుడ్డ వాడాలో నిర్ణయించుకోండి.

వివిధ రకములైన ఋతుక్రమ ఉత్పత్తులను ఎలా వాడాలి?

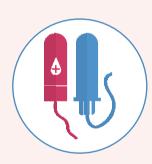
సానిటరీ నాప్కిన్లలు లేదా పాడ్లలు

- నాప్కిన్న్ మడత తీయండి.
- నాప్కిన్ వెనక ఉన్న కాగితాన్ని తీసివేస్తే
- జగురు కలిగిన పెలిక ఉంటుంది.
- మీ నాప్కిన్ మీ పాంటిలో పెట్టుకోండి.
- మీ నాప్కిన్న్ 4-8 గంటలకొకసాలి మార్చుకోవలెను

మరల మరల వాడగలిగే గుడ్డ పాడ్లు.

- మీ గుడ్డపాడ్ను మడతపెట్టండి.
- మీ గుడ్డపాడ్ / నాబ్కిన్ మ మీ పాంటిలో పెట్టుకోండి.
   కొన్ని పాడ్లు బటన్స్ కలిగిఉంటాయి.
- మీ గుడ్డ పాడ్ మ 3-6 గంటలకొకసాలి మార్చుకోవలెను
- నీళ్ళలో 20-30 నిమిషాలపాటు నీళ్ళలో నానబెట్టండి.
- వాటిని సబ్బుతో శుబ్రపరచి మరియు సూర్యరస్షిలో
   ఆరబెట్హాలి

టంపోన్లు

- మీ చేతులను సబ్బు మరియు నీళ్ళతో శుభ్రపరచుకోండి.
- టంపోన్ ను APPLICATOR కాని మీ చేతి వేళ్ళతో కాని మీ యోని లోపలకు పెట్టుకోండి.
- టంపోన్ కాగితం మలియు APPLICATOR ను చెత్తబుట్టలో పారవేయండి
- ప్రతి నాలుగు నుంచి ఎనిమిబి గంటలకు మీ టంపోన్ మార్చుకోవలెను

ఋతుస్రావ కప్పు (మరల మరల వాడే నూతన పద్ధతి)

- ముందుగా మీరు మీ చేతులను శుభ్రంగా కడుక్కోవటంతో మొదలుపెట్టండి
- మడతపెట్టి పట్టుకోండి
- మడతపెట్టిన కప్పును మీ యోనిలోకి పెట్టుకొని మీ వీపువైపు తిప్పండి
- తీసి ఖాళి చెయ్యండి
- మరల పెట్టుకోండి

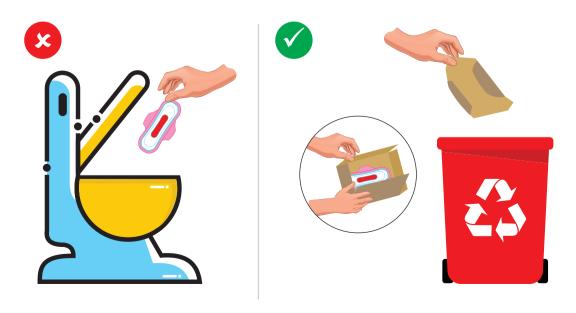
నేను పలిశుభ్రంగా ఎలా ఉండాలి?

రోగాలను నివాలించడానికి, మీ బట్టలు అపలిశుభ్రం కాకుండా మలియు దుర్పాసన రాకుండా ఉండటానికి మిమ్మెల్ని మీరు ఋతుశ్రావ సమయంలో శుభ్రంగా ఉంచుకోవాలి.

వాడిన గుడ్డలను, నాప్కిస్ పాడ్లను ఎక్కడ పారవేయాలి?

పలిశుభ్రమైన గుడ్డలను, నాప్కిన్ పాడ్లను వాడటమే కాకుండా, వాటిని సురక్షితంగా విసర్జించటం కుడా చాలా ముఖ్యం.

ఋతుస్రావ సమయంలో ప్రత్యేక ఆహారం అవసరం ఉందా?

ఋతుస్రావం సమయంలో మంచి ఆరోగ్యకరమైన ఆహారం తీసుకోవడం వలన ఇది మరింత సౌకర్యవంతంగా ఉండటానికి సహాయపడుతుంది. అభికంగా నీటిని త్రాగటం మరియు పండ్లు మరియు కూరగాయలు పుష్కలంగా తినండి.

ఆకుకూరలు

మీరు ఋతుస్రావంలో కోల్పోయిన ఐరన్, తోటకూర లాంటి ఆకుకూరలు మీ శలీరంలో నింఫుతాయి.

ವಿರು ಧಾನ್ಯಾಲು

దంపుడు జయ్యం మరియు రాగులలో సమృద్ధిగా పీచు పదార్ధం ఉంటుంది, ఇది ఋతుస్రావ సమయంలో పేగు కదలికను పెంపొంచిస్తుంది.

గ్రుడ్లు

ఋతుస్రావానికి ముందరవచ్చే తలనొప్పులను, కడుపు నొప్పులు తగ్గడానికి గ్రుడ్డు పచ్చసొనలో ఉండే విటమిన్ డి సహాయం చేస్తుంది. విటమిన్ డి మీ శక్తీని, మనఃస్థితిని మెరుగు పరుస్తుంది.

చాక్లెట

నల్ల చాక్లెట్లో మేగ్నిసియం ఉంటుంది, ఇది ఋతుస్రావానికి ముందర వచ్చే తలనొప్పులను, కడుపు నొప్పులు తగ్గడానికి సహాయం చేస్తుంది. నల్ల చాక్లెట్లో యాంటి-ఆక్సిడెంట్లు సమృద్ధిగా ఉంటాయి.

చేపల్తు

ఒమేగా-3 క్రొవ్వు ఆమ్లాలు సమృద్ధిగా ఉన్న పదార్ధాలను తీసుకోవటం ద్వారా, ఋతుక్రమ సమయంలో వచ్చే వాపులు తగ్గవచ్చు.

ఋతుక్రమ సమయంలో నేను తినకూడని, తాగకూడని పదార్ధాలు ఏమైనా ఉన్నాయా?

మనలో చాలామంది, అఫ్పుడప్పుడు చిరుతిండి తింటూ ఉంటాము, కాని కొన్ని పదార్ధాలు మన జీర్ణ వ్యవస్థపై అనవసర ఒత్తిడిని కలిగిస్తుంటాయి. మీ ఋతుక్రమ సమయంలో ఈ క్రింద పేర్కొనబడిన పదార్ధాలను తీసుకొనరాదు.

క్రొవ్వు & నూనెలో వేయించిన పదార్గములు

බුෟබිබ්බ්රානයීන්පණ්රට& ස්නා

ನ್ ಡಾಲು

పాల పదార్దములు & మాంసము

నా వయస్సు బాలికలు ఋతుక్రమముతో ఎటువంటి సవాళ్లు ఎదుర్కొంటున్నారు ?

సురక్షితమైన & వ్యక్తిగతమైన ప్రదేశాలు లేకపోవటం

నాప్కిన్లను, ప్యాడ్లను, గుడ్డను మార్చుకోవడానికి, సురక్షితమైన, వ్యక్తిగతమైన మరియు పలిశుభ్రమైన మరుగుదొడ్లు లేకపోవటం.

ఇబ్బంది & ఆందోళన

బట్టలపై రక్తపు మరకలు, ఋతుక్రమపు రోజుల్లో తడుస్తుందనే ఆందోళన, ఇవస్నీ బాలికలను మరియు స్త్రీలను వారి వాలి పనులను చేసుకోకుండా నియంత్రిస్తుంటాయి.

సమాచార లోపం

ప్రాధమిక ఋతుక్రమ పరిశుభ్రత మరియు ఆరోగ్యం గురించి తెలియకపోతే అనారోగ్యానికి దాలి తీస్తుంది.

నిషిద్దాలు & కట్టుబాట్లు

ఋతుక్రమాగ్ని ఒక సహజమైన జీవసంబంధమైన ప్రక్రియ అని ఒప్పుకోకపోతే ఋతుక్రమ పరిశుభ్రతకు వాడే వస్తువులను, వాటిని విసర్జించే విధానాన్ని మరియు ఇంటా, బయట స్వేచ్చ పట్ల వివక్షత మరియు బహిష్కర ప్రవర్తనకు దారి తీస్తుంది.

మీరు వినే కొన్ని విషయాలు నిజాలుకావు. మన భారతదేశంలోగల ఈ అపాహలను బద్దలుకొట్టాలి

మతపరపైన వేడుకలకు **వెళ్బరాదు**

_{వంట} వండరాదు

మగవాలిని **ముట్టరాదు**

కొన్ని ఆహారపదార్ధాలను **తినరాదు**

పాఠశాలకు **వెళ్ళరాదు**

ఆమె అపవిత్రమైనది మరియు అంటరానిది ఆమెకు గుడిలోకి వెళ్ళరాదు, వంట వండరాదు.

మగపిల్లలు మరియు పురుషులు ఏ విధంగా ఋతుక్రమము గురించి ఋతుక్రమము విషయంలో పాలుపంచుకోగలరు ?

పురుషులు కూడా ఋత్మక్రమము గురించి తెలుసుకోవాల్నిన అవసరం ఉందా ?

ఋతుస్రావం అనేది, తినటం లేదా శ్వాస తీసుకోవడం లాంటి సహజమైన క్రియ, అందుకే వాటి గులించి మాట్లాడుకోవటం కూడా సహజమే. అర్ధం చేసుకోవటం మరియు సహానుభూతితో మెలగటం. యుక్తవయస్సు మరియు ఋతుక్రమ పరిశుభ్రత నిర్వహణ గురించి తెలుసుకోవాలి మగపిల్లలు మరియు పురుషులు కూడా ఆడపిల్లలకు, శ్రీత్రిలకు ఋతుక్రమ సమయాలలో సహాయం చెయ్యవచ్చు.

ఋతుక్రమమును సాధారణంగా ఇలా పిలుస్తారు: నెలసరి l బహిస్టు l బయట ఉండటం l అంటు ఉండటం l ముట్టు l మంత్లీ

నిశ్శబ్దాన్ని బద్దలుకొట్టండి, అపోహలను పారద్రోలండి. ఋతుక్రమ పరిశుభ్రత నిర్వహణ గురించి అవగాహన పెంపొందించుకోండి. స్నేహితులతో, ఉపాధ్యాయులతో మరియు తల్లిదండ్రులతో మాట్లాడండి.

అదనపు సమాచారం కోసం చూడదగిన వెబ్బైట్లు:

www.menstrualhygienegh.org www.esa.un.org www.oowomaniya.com www.uwasnet.org

www.menstrualhygieneday.org www.washplus.org www.menstrupedia.com www.asci-wins.org

WHAT IS PUBERTY?

Boys and girls undergo a series of biological and physical changes in their life. Puberty is the period during which they reach sexual maturity and become capable of reproduction. It is common for girls to experience puberty between the ages of 9 -14 while boys experience it between the ages of 12 -16.

WHAT CHANGES DO GIRLS EXPERIENCE DURING PUBERTY?

EMOTIONAL

FUTURE UNCERTAINTY

You are often concerned about what the future holds for you

MOOD SWINGS

Fluctuation in hormone levels causes visible mood swings

CHANGING EMOTIONS

You might feel overly sensitive and get easily upset

SELF-CONSCIOUSNESS

You may become self-conscious about your breasts and menstrual periods, as growth in girls occurs before boys

SEXUAL FEELINGS

It is normal to become more aware of the opposite sex

SENSE OF IDENTITY

Interest of peer group becomes more important and you may often want to become more independent of parents and family

PHYSICAL

FACE

You may get pimples

BREASTSYour breasts

SWEAT

Your armpits

MENSTRUATION

Your period begins

HAIR

Hair grows in your armpits, on your legs, and between your legs

STRATEGIES TO HELP GIRLS THROUGH PUBERTY

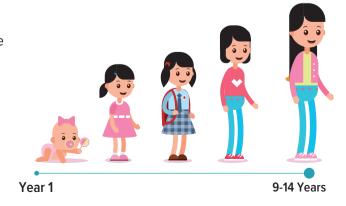
Learning about the changes

Understanding that the changes are a normal process of development

Adapting to the new changes and experiences with ease

Communication by open discussion, with parents and teachers, is important

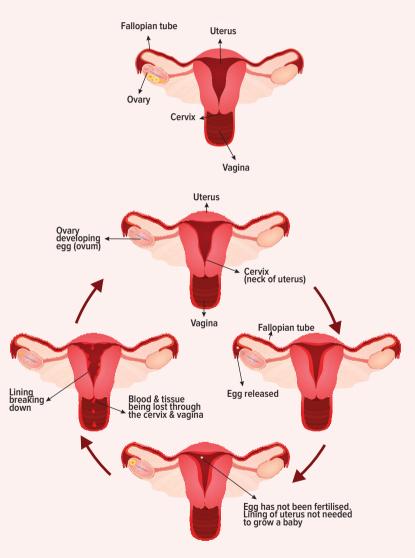

Source: http://www.menstrualhygienegh.org & Sharing Simple Facts by UNICEF

WHAT IS MENSTRUATION?

Menstruation is a natural process that is part of a women's reproductive health. It is the monthly flow of blood from the uterus through the vagina. It means a girl is growing up and her body is preparing for the future when she might get pregnant and have babies. It is commonly referred to as Period and occurs monthly for three to seven days, varying from female to female.

The Period (the days that you lose blood through the vagina) is part of a 'cycle' of hormone and body changes. Having your first Period tells you that your body has changed, and you are becoming a woman.

- During each cycle, the lining of the inside of your uterus (womb) gets thicker, so that if the egg (ovum), which is released from your ovary each cycle, is fertilised by a sperm, the uterus is ready to provide a place for the baby to grow.
- A Period is when the lining separates from the rest of the uterus because it is not needed for this egg to grow. The old lining is 'lost' and the uterus gets ready to make a new lining for the next egg.
- The 'loss' is mostly blood, which can be bright red, dark red or dark brown, and
   sometimes has some clots (dark lumps of blood) in it.

WHAT IS THE MENSTRUATION CYCLE?

The time from the first day of a girl's menstruation (when bleeding starts) to the first day of her next menstruation, is usually 28 days (one month), but this can range from 21-35 days for some. This interval is known as menstrual cycle. It is important to keep track of your cycle to prepare for your menstruation and avoid uncomfortable situations.

What is Pre-Menstrual Syndrome?

This is a mixture of emotional, physical and mood disturbances that occur a few days before the start of a girl's period. Before and during menstruation, some girls may experience:

- Breast tenderness
- ▲ Abdominal cramping
- Headaches
- Weight gain
- Increase in acne
- Depression
- Lower backache
- Mood swings
- Irritability

WHAT TYPE OF MENSTRUATION PRODUCT SHOULD I USE?

There are a lot of menstrual products and they can be categorised as – External & Internal products.

Disposable Pad

Reusable Cloth Pad

External Protection

- ♦ These are attached to the underpants to absorb menstrual flow after it leaves the body.
- Ex: Sanitary Napkins and Panty Liners

Menstrual Cup

Internal Protection

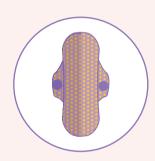
- ▲ These are inserted into the vagina to absorb menstrual flow before it leaves the body.
- It is easy to use and preferred specially when playing sports
  - Ex: Tampons, Menstrual Cups

IMPORTANT: Make your decision about which type of Period product to use, based on your comfort and adult guidance you trust

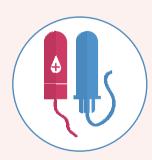
SANITARY NAPKINS

- Unfold the sanitary napkin
- Remove the strip to reveal the adhesive on the back of the sanitary napkin
- Press the sanitary napkin, adhesive side down, onto your underwear
- Change your napkin every 4-8 hours

REUSABLE CLOTH PADS

- Unfold the sanitary napkin
- Press the sanitary napkin, adhesive side down, onto your underwear. Some pads may have buttons for fastening
- Change your cloth pad every 3-6 hours
- Soak for 20-30 minutes in water
- Wash them with soap and dry them in the sun

TAMPONS

- Wash your hands with soap and water Push the tampon into your vagina using the applicator or your finger, depending on what kind of tampon you have
- Throw the wrapper and applicator in the trash. Don't flush them
- Change your tampon every 4-8 hours

MENSTRUAL CUP (New reusable method)

- Always start by washing your hands
- Fold and hold.
- Insert the folded cup into your vagina, tilting it back to the base of your spine
- Remove and empty
- Re-insert

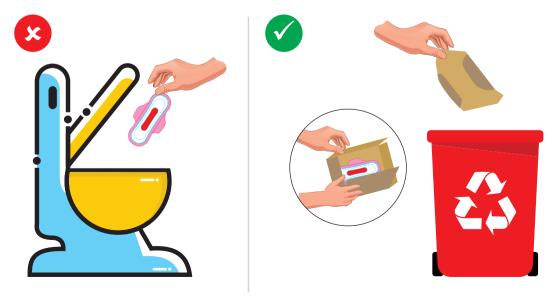
HOW DO I MAINTAIN PERSONAL HYGIENE?

It is important to keep yourself clean during your menstruation, in order to prevent infections as well as to avoid embarrassing situations such as soiling your clothes or smelling bad.

WHERE DO I DISPOSE THE SOILED SANITARY PRODUCTS?

In addition to using clean sanitation products and maintaining good personal hygiene, it is important to dispose the used sanitary products safely.

DO I NEED TO HAVE A SPECIAL DIET DURING MENSTRUATION?

Good healthy diet during menstruation helps to make it more comfortable and manageable. Drink lots of water and eat plenty of fruit and vegetables.

Dark Leafy Greens

Vegetables like spinach and broccoli will replenish the iron your body loses during menstruation. The calcium found in greens can also relieve cramps.

Whole Grains

Whole grain foods such as brown rice and Ragi are an excellent source of fibre and can keep your bowel movements regular during your period.

Eggs

The Vitamin D found in egg yolks can help ease Pre Menstrual Syndrome (PMS) symptoms, specifically cramping. Vitamin D is also known to improve your energy levels and mood.

Dark Chocolate

Satisfy your sweet tooth by eating dark chocolate, which is known to be high in antioxidants. Dark chocolate also contains magnesium, which can help reduce headaches and cramps associated with PMS.

Fish

Consuming foods high in Omega-3 fatty acids, such as fish, can help reduce inflammation during a Period.

DO I NEED TO AVOID ANY FOOD ITEMS DURING MENSTRUATION?

Most of us have junk food occasionally, but there are some foods that put an unnecessary strain on the digestive system. You should avoid some of the foods given below during your Periods:

Soda

WHAT CHALLENGES DO GIRLS MY AGE FACE WITH REGARD TO MENSTRUATION?

LACK OF SAFE & PRIVATE SPACES

Lack of availability of safe, private and clean toilets for changing / menstrual products during the day and night.

EMBARRASSMENT & ANXIETY

Blood stains on clothing and worry about menstrual leaks, prevent girls and women from undertaking normal day to day activities.

LACK OF INFORMATION

The absence of basic menstrual hygiene and health education, leads to ill health.

TABOOS & RESTRICTIONS

Lack of acceptance of menstruation as a normal and healthy biological process, leads to discrimination and exclusion behaviours such as restrictions on the types of products used and how they are disposed, free movement in and outside home etc.

SOME OF THE THINGS THAT YOU MAY BE HEARING ARE NOT TRUE. YOU NEED TO BREAK THESE MYTHS IN INDIA

Don't Attend Religious Functions

Don't Cook

Don't Touch Males

Don't Eat Certain Types of Food

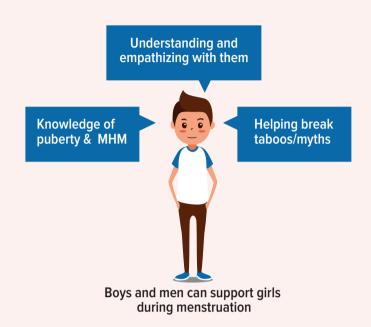
Don't Go to school

HOW CAN BOYS AND MEN BE INVOLVED IN MENSTRUATION?

SHOULD MEN KNOW ABOUT MENSTRUATION?

Periods are as normal as eating or breathing, so talking about them should be as normal as having them.

Menstruation is commonly referred to as:

Chums I Mahavari I Periods I Menses I Down I Tareekh I Aunty I Time of the Month

BREAK THE SILENCE. BREAK THE TABOOS.
GAIN AWARENESS ABOUT MENSTRUAL HYGIENE MANAGEMENT.
TALK TO FRIENDS, TEACHERS AND PARENTS.

Informative websites:

www.menstrualhygienegh.org www.esa.un.org www.oowomaniya.com www.uwasnet.org

www.menstrualhygieneday.org www.washplus.org www.menstrupedia.com www.asci-wins.org

Bellavista, Hyderabad - 500082, Telangana, India

washinschools.asci@gmail.com

WinS_ASCI

www.asci-wins.org